

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 16ης Ιουλίου 1998 *

Στην υπόθεση T-195/97,

Kia Motors Nederland BV, εταιρία ολλανδικού δικαίου με έδρα το Vianen
(Κάτω Χώρες),

και

Broekman Motorships BV, εταιρία ολλανδικού δικαίου με έδρα το Ρόττερνταμ
(Κάτω Χώρες),

εκπροσωπούμενες από την Annetje-Theckla Ottow, δικηγόρο Άμστερνταμ, με
αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Claude Medernach, 8-10, rue Mat-
hias Hardt,

προσφεύγουσες,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον Hendrik
van Lier, νομικό σύμβουλο, επικουρούμενο από τον Marc van der Woude, δικη-
γόρο Βρυξελλών, και την Rita Wezenbeek-Geuke, δικηγόρο Ρόττερνταμ, με
αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής
Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

που έχει ως αντικείμενο αίτηση ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής της 8ης Απριλίου 1997, αποδέκτης της οποίας ήταν το Βασίλειο των Κάτω Χωρών και η οποία αφορούσε αίτηση επιστροφής εισαγωγικών δασμών,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους V. Tiili, Πρόεδρο, C. P. Briët, και A. Rotocki, δικαστές,

γραμματέας: A. Mair, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 12ης Μαΐου 1998,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

- ¹ Το άρθρο 20, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1, στο εξής: τελωνειακός κώδικας), ορίζει ότι «οι δασμοί που καθίστανται απαιτητοί σε περίπτωση γένεσης τελωνειακής οφειλής βασίζονται στο δασμολόγιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων». Η παράγραφος 3 του ίδιου άρθρου διευκρινίζει ότι «το δασμολόγιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων περιλαμβάνει: (...) δ) τα προτιμησιακά δασμολογικά μέτρα που περιλαμβάνονται στις συμφω-

νίες που έχει συνάψει η Κοινότητα με ορισμένες χώρες ή ομάδες χωρών και που προβλέπουν τη χορήγηση προτιμσιακού δασμολογικού καθεστώτος· ε) τα προτιμσιακά δασμολογικά μέτρα που αποφασίζονται μονομερώς από την Κοινότητα υπέρ ορισμένων χωρών, ομάδων χωρών ή εδαφών (...)».

2 Το άρθρο 66 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου περί θεσπίσεως του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 253, σ. 1, στο εξής: εκτελεστικός κανονισμός), ορίζει ότι, «για την εφαρμογή των διατάξεων περί γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων που χορηγεί η Κοινότητα σε ορισμένα προϊόντα καταγωγής αναπτυσσόμενων χωρών, θεωρούνται ως “προϊόντα καταγωγής” χώρας που απολαύει τέτοιων προτιμήσεων (...), υπό τον όρο ότι μεταφέρονται απευθείας, κατά την έννοια του άρθρου 75, στην Κοινότητα: α) τα προϊόντα που έχουν παραχθεί εξ ολοκλήρου στην εν λόγω χώρα (...)».

3 Το άρθρο 75 του εκτελεστικού κανονισμού διευκρινίζει ότι «πρέπει να θεωρούνται ότι μεταφέρονται απευθείας από τη δικαιούχο χώρα εξαγωγής στην Κοινότητα: α) τα εμπορεύματα που μεταφέρονται χωρίς να διέλθουν από το έδαφος οποιασδήποτε άλλης χώρας, με εξαίρεση, όταν εφαρμόζεται το άρθρο 70, άλλη χώρα της ίδιας ομάδας χωρών· β) τα εμπορεύματα που μεταφέρονται μέσω των εδαφών χωρών άλλων από τη δικαιούχο χώρα εξαγωγής ή, όταν εφαρμόζεται το άρθρο 70, μέσω εδάφους άλλου από εκείνο των λοιπών χωρών της ίδιας ομάδας χωρών, με ή χωρίς μεταφόρτωση ή προσωρινή αποθήκευση στις εν λόγω χώρες, υπό τον όρο ότι η μεταφορά μέσω των χωρών αυτών δικαιολογείται για γεωγραφικούς λόγους ή αποκλειστικά λόγω των απαιτήσεων της μεταφοράς και τα εμπορεύματα αυτά παρέμειναν υπό την επιτήρηση των τελωνειακών αρχών της χώρας διαμετακόμισης ή αποθήκευσης, δεν παραδόθηκαν στο εμπόριο ή στην κατανάλωση σ' αυτή και δεν υπέστησαν εργασίες άλλες από εκφόρτωση, επαναφόρτωση ή οποιαδήποτε εργασία που αποσκοπεί στη διατήρησή τους σε καλή κατάσταση».

4 Κατά το άρθρο 76, δεύτερο εδάφιο, του εκτελεστικού κανονισμού, «αν καταγόμενα προϊόντα, που εξάγονται από τη δικαιούχο χώρα προς άλλη χώρα,

επανεισαχθούν, πρέπει να θεωρούνται ως μη καταγόμενα, εκτός εάν είναι δυνατόν να αποδειχθεί κατά τρόπο ικανοποιητικό στις αρμόδιες αρχές ότι (...) τα επανεισαχθέντα εμπορεύματα είναι τα ίδια με τα εμπορεύματα που εξήχθησαν και (...) δεν έχουν υποστεί καμία εργασία πέραν εκείνων που ήταν αναγκαίες για τη διατήρησή τους στην ίδια κατάσταση, κατά την παραμονή τους στην εν λόγω χώρα».

- 5 Το άρθρο 77, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 3254/94 της Επιτροπής, της 19ης Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου περί θεσπίσεως του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ 1994, L 346, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 3254/94), προβλέπει ότι «τα προϊόντα καταγωγής, κατά την έννοια που παρόντος τμήματος, είναι δυνατόν να υπαχθούν, κατά την εισαγωγή τους στην Κοινότητα, στις δασμολογικές προτιμήσεις (...), εφόσον αυτά μεταφέρθηκαν απευθείας στην Κοινότητα κατά την έννοια του άρθρου 78 (...)».
- 6 Κατά το άρθρο 78, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, «πρέπει να θεωρούνται ότι μεταφέρονται απευθείας από τη δικαιούχο χώρα εξαγωγής στην Κοινότητα (...) β) τα εμπορεύματα που αποτελούν μία και μόνον αποστολή, που μεταφέρονται μέσω του εδάφους χωρών άλλων από τη δικαιούχο χώρα εξαγωγής ή την Κοινότητα, με, εάν παραστεί ανάγκη, μεταφόρτωση ή προσωρινή αποθήκευση στις εν λόγω χώρες, υπό τον όρο ότι τα εμπορεύματα παρέμειναν υπό την επίβλεψη των τελωνειακών αρχών στη χώρα διαμετακόμισης ή αποθήκευσης και ότι δεν υπέστησαν εργασίες άλλες από εκφόρτωση, επαναφόρτωση ή οποιαδήποτε εργασία που αποσκοπεί στη διατήρησή τους στην αυτή κατάσταση (...)».
- 7 Τα άρθρα 235 έως 242 του τελωνειακού κώδικα προσδιορίζουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες επιτρέπεται η επιστροφή ή η διαγραφή εισαγωγικών δασμών.
- 8 Το άρθρο 236, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα προβλέπει ότι «η επιστροφή (...) εισαγωγικών (...) δασμών πραγματοποιείται εφόσον αποδεικνύεται ότι κατά τη στιγμή της πληρωμής τους το ποσό τους δεν οφειλόταν νομίμως». Κατά την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, «η επιστροφή (...) παραχωρείται

κατόπιν υποβολής αιτήσεως στο αρμόδιο τελωνείο πριν από την εκπνοή προθεσμίας τριών ετών από την ημερομηνία της γνωστοποίησης των εν λόγω δασμών στον οφειλέτη». Το άρθρο 235, στοιχείο α', του τελωνειακού κώδικα διευκρινίζει ότι ως «επιστροφή δασμών» νοείται η «ολική ή μερική επιστροφή των καταβληθέντων εισαγωγικών (...) δασμών».

- 9 Το άρθρο 239, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα ορίζει ότι «η επιστροφή (...) είναι δυνατή σε περιπτώσεις διαφορετικές από εκείνες που αναφέρονται στα άρθρα 236, 237 και 238, οι οποίες καθορίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία της επιτροπής [τελωνειακού κώδικα] [και] προκύπτουν από περιστάσεις που δεν συνεπάγονται ούτε δόλο ούτε πρόδηλη αμέλεια εκ μέρους του ενδιαφερομένου. Οι καταστάσεις στις οποίες μπορεί να εφαρμοστεί η διάταξη αυτή, καθώς και οι λεπτομέρειες της διαδικασίας που πρέπει να ακολουθείται καθορίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία της επιτροπής. Η επιστροφή ή διαγραφή είναι δυνατόν να υπόκειται σε ειδικούς όρους». Κατά την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, η αίτηση επιστροφής πρέπει στις περιπτώσεις αυτές να υποβállεται πριν από την εκπνοή προθεσμίας δώδεκα μηνών από την ημερομηνία γνωστοποίησης του χρέους των εν λόγω δασμών στον οφειλέτη.
- 10 Το άρθρο 899 του εκτελεστικού κανονισμού επιτρέπει στην εθνική τελωνειακή αρχή, στην οποία υποβάλλεται αίτηση επιστροφής, να εγκρίνει την επιστροφή, όταν διαπιστώνει ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις επιστροφής τις οποίες προβλέπει η νομοθεσία. Το άρθρο 905 του εκτελεστικού κανονισμού προσθέτει ότι, «όταν η τελωνειακή αρχή απόφασης, στην οποία έχει υποβληθεί αίτηση επιστροφής ή διαγραφής βάσει του άρθρου 239, παράγραφος 2, του κώδικα, δεν είναι σε θέση να αποφασίσει, με βάση το άρθρο 899, και η αίτηση συνοδεύεται από αποδεικτικά στοιχεία που μπορούν να αποτελέσουν ειδική κατάσταση που προκύπτει από περιστάσεις για τις οποίες δεν υπήρξε δόλος ή προφανής αμέλεια εκ μέρους του ενδιαφερομένου, το κράτος μέλος, στο οποίο υπάγεται η αρχή, διαβιβάζει τον φάκελο στην Επιτροπή για να ληφθεί απόφαση σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπουν τα άρθρα 906 έως 909».
- 11 Κατά το άρθρο 906 του εκτελεστικού κανονισμού, η Επιτροπή πρέπει να εγγράψει, το συντομότερο δυνατόν, την εξέταση της υποθέσεως στην ημερήσια διάταξη μιας συνεδριάσεως της επιτροπής τελωνειακού κώδικα. Το άρθρο 907 του ίδιου κανονισμού ορίζει τα εξής: «Μετά από διαβουλεύσεις με ομάδα εμπειρογνομόνων που απαρτίζεται από αντιπροσώπους όλων των κρατών μελών που

συνέρχονται στο πλαίσιο της επιτροπής για να εξετάσουν τη συγκεκριμένη περίπτωση, η Επιτροπή αποφασίζει είτε ότι η εκάστοτε εξεταζόμενη περίπτωση δικαιολογεί την επιστροφή (...) είτε ότι δεν τη δικαιολογεί. Η απόφαση αυτή πρέπει να λαμβάνεται εντός προθεσμίας έξι μηνών από την ημερομηνία παραλαβής από την Επιτροπή του φακέλου που αναφέρεται στο άρθρο 905, παράγραφος 2. Όταν η Επιτροπή υποχρεώνεται να ζητήσει από το κράτος μέλος συμπληρωματικά πληροφοριακά στοιχεία για να μπορέσει να αποφανθεί, η προθεσμία των έξι μηνών παρατείνεται κατά το διάστημα που μεσολάβησε από την ημερομηνία αποστολής από την Επιτροπή της αίτησης συμπληρωματικών στοιχείων μέχρι την ημερομηνία παραλαβής αυτών των στοιχείων από την Επιτροπή».

12 Κατά το άρθρο 908, παράγραφος 2, του εκτελεστικού κανονισμού, «με βάση την απόφαση της Επιτροπής η οποία κοινοποιείται (...), η αρχή που λαμβάνει την απόφαση αποφαινεται σχετικά με την αίτηση που της υποβλήθηκε».

13 Το άρθρο 243 του τελωνειακού κώδικα ορίζει ότι κάθε πρόσωπο το οποίο αφορά άμεσα και ατομικά απόφαση που έχει λάβει τελωνειακή αρχή κατ' εφαρμογή της τελωνειακής νομοθεσίας έχει το δικαίωμα να ασκήσει προσφυγή κατά της εν λόγω αποφάσεως εντός του κράτους μέλους στο οποίο ελήφθη η απόφαση.

Ιστορικό της διαφοράς

14 Η προσφεύγουσα Kia Motors Nederland διανέμει στις Κάτω Χώρες οχήματα Kia, τα οποία είναι καταγωγής Κορέας. Η προσφεύγουσα Broekman Motorships αποτελεί εταιρία εκτελωνισμού, η οποία προβαίνει στις διασαφήσεις για λογαριασμό των πελατών της, που αναλαμβάνουν με σύμβαση την υποχρέωση να της καταβάλουν τους δασμούς που εξοφλεί η επιχείρηση αυτή για λογαριασμό τους.

- 15 Οι διάδικοι δεν αμφισβητούν ότι, κατά τον χρόνο που συνέβησαν τα κρίσιμα εν προκειμένω περιστατικά, ίσχυαν για την εισαγωγή στην Κοινότητα οχημάτων από τη Νότια Κορέα προτιμησιακά δασμολογικά μέτρα, υπό την έννοια του άρθρου 20 του τελωνειακού κώδικα.
- 16 Την άνοιξη του 1994 ένας εγκατεστημένος στην Τουρκία εισαγωγέας, η IHLAS Industry and Foreign Trade (στο εξής: IHLAS), παράγγειλε στην Kia Motors Corporation (στο εξής: Kia Motors), επιχείρηση κατασκευής αυτοκινήτων εγκατεστημένη στη Νότια Κορέα, 300 αυτοκίνητα επιχειρήσεως. Εντούτοις, πριν από την άφιξη των οχημάτων, η IHLAS κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα οχήματα αυτά δεν θα μπορούσαν να πωληθούν στην Τουρκία, λόγω της κακής οικονομικής συγκυρίας. Κατά την άφιξη των οχημάτων η IHLAS τα έθεσε υπό τελωνειακή επιτήρηση και ήλθε σε επαφή με την Kia Motors, προκειμένου να εξευρεθεί κάποια λύση. Τα οχήματα παρέμειναν υπό τελωνειακή επιτήρηση και επομένως δεν εκτελωνίστηκαν στην Τουρκία.
- 17 Όταν τα περιστατικά αυτά περιήλθαν σε γνώση της Kia Motors Nederland, η επιχείρηση αυτή εκδήλωσε ενδιαφέρον για τη διανομή των εν λόγω οχημάτων στις Κάτω Χώρες και τα αγόρασε. Για λόγους ορθολογικής οργανώσεως, τα οχήματα δεν περιήλθαν πρώτα στην κατοχή της Kia Motors πριν παραδοθούν στην Kia Motors Nederland, αλλά αποστάληκαν κατ' ευθείαν από την Τουρκία στις Κάτω Χώρες την 1η Ιουλίου 1994. Η Kia Motors Nederland ανέθεσε στην Broekman Motorships τη διεκπεραίωση της διασαφήσεως εισαγωγής. Με τη διασάφηση αυτή, η οποία φέρει ημερομηνία 18 Ιουλίου 1994, η Broekman Motorships αξίωσε την εφαρμογή του προτιμησιακού δασμολογίου που ίσχυε για τα οχήματα καταγωγής Νότιας Κορέας. Προς τούτο η Broekman Motorships προσκόμισε πιστοποιητικό καταγωγής που είχαν εκδώσει οι νοτιοκορεατικές αρχές.
- 18 Στις 5 Οκτωβρίου 1994 οι ολλανδικές τελωνειακές αρχές επέβαλαν στην Broekman Motorships την καταβολή μη προτιμησιακών εισαγωγικών δασμών, συνολικού ύψους 474 584,30 ολλανδικών φιορινιών (HFL). Οι αρχές αυτές αρνήθηκαν την εφαρμογή του προτιμησιακού δασμολογίου, με το αιτιολογικό ότι τα οχήματα δεν είχαν «μεταφερθεί απευθείας», υπό την έννοια του άρθρου 75, παράγραφος 1, του εκτελεστικού κανονισμού. Η Kia Motors Nederland κατέβαλε το ποσόν των δασμών στην Broekman Motorships, η οποία εξόφλησε τη σχετική οφειλή προς τις τελωνειακές αρχές.

- 19 Στις 10 Ιουλίου 1995 η Kia Motors Nederland υπέβαλε στον επιθεωρητή τελωνείων του Ρόττερνταμ αίτηση επιστροφής, βάσει του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα και των άρθρων 859 επ. του εκτελεστικού κανονισμού. Με την αίτησή της υποστήριξε ότι στην Τουρκία τα οχήματα ούτε είχαν εκτελωνιστεί ούτε είχαν υποστεί μεταβολή. Η Kia Motors Nederland τόνισε επίσης ότι η νοτιοκορεατική καταγωγή των οχημάτων ήταν αναμφισβήτητη και ότι τα οχήματα είχαν μεταφερθεί απευθείας από την Τουρκία στις Κάτω Χώρες με προφανή σκοπό την αποφυγή περιττών μεταφορικών εξόδων. Ισχυρίστηκε ότι, αν ληφθούν υπόψη οι περιστάσεις αυτές και ο επιδιωκόμενος με τα προτιμησιακά μέτρα σκοπός, πληροῦται οπωσδήποτε η προϋπόθεση της «απευθείας μεταφοράς», έστω και αν τυπικά τα οχήματα δεν είχαν μεταφερθεί απευθείας από τη Νότια Κορέα στις Κάτω Χώρες, και ότι επομένως συντρέχει ειδική κατάσταση που δικαιολογεί την επιστροφή των επιβληθέντων δασμών.
- 20 Με έγγραφο της 30ής Νοεμβρίου 1995, ο επιθεωρητής τελωνείων του Ρόττερνταμ ζήτησε πρόσθετα στοιχεία, προκειμένου να διαβιβάσει στην Επιτροπή αίτηση βάσει του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα και του άρθρου 905 του εκτελεστικού κανονισμού. Μεταξύ άλλων, ζήτησε την προσκόμιση πιστοποιητικού των τουρκικών αρχών για το ότι τα οχήματα δεν είχαν υποστεί καμία μεταβολή ενόσω βρισκόνταν στην Τουρκία. Επιπλέον, διατύπωσε ορισμένες επιφυλάξεις σχετικά με το πιστοποιητικό καταγωγής που είχε επισυναφθεί στην αίτηση επιστροφής, για τον λόγο ότι η αξία των οχημάτων που αναγραφόταν στο πιστοποιητικό αυτό διέφερε από την αξία που αναγραφόταν στα τιμολόγια της IHLAS. Ο επιθεωρητής έταξε τρίμηνη προθεσμία για να δοθεί απάντηση στο έγγραφό του.
- 21 Με έγγραφο της 28ης Μαρτίου 1996, αποστάληκαν στον επιθεωρητή ορισμένα συμπληρωματικά έγγραφα, μεταξύ των οποίων καταλέγονταν βεβαιώσεις των τελωνειακών αρχών για το ότι τα οχήματα δεν είχαν εκτελωνιστεί στην Τουρκία, καθώς και μια δήλωση της Kia Motors, με την οποία βεβαίωνε ότι το πιστοποιητικό καταγωγής αφορούσε το σύνολο των 300 οχημάτων που είχαν μεταφερθεί μέσω Τουρκίας στο Ρόττερνταμ. Το ότι το πιστοποιητικό καταγωγής ήταν αυθεντικό και ακριβές επιβεβαιώθηκε επίσης από τη Seoul Metropolitan Government. Η δε IHLAS δήλωσε εγγράφως ότι τα οχήματα δεν είχαν υποστεί καμία μεταβολή στη Τουρκία.

- 22 Με έγγραφο της 1ης Οκτωβρίου 1996 ο Διευθυντής Τελωνείων του Ρόττερνταμ διαβίβασε στην Επιτροπή, δυνάμει των άρθρων 239 του τελωνειακού κώδικα και του άρθρου 905 του εκτελεστικού κανονισμού, την αίτηση επιστροφής που είχαν υποβάλει οι προσφεύγουσες.
- 23 Με απόφαση της 8ης Απριλίου 1997, αποδέκτης της οποίας ήταν το Βασίλειο των Κάτω Χωρών (στο εξής: επίδικη απόφαση), η Επιτροπή δήλωσε ότι δεν ήταν δικαιολογημένη η επιστροφή των εισαγωγικών δασμών, σύμφωνα με τα αιτήματα των προσφευγουσών. Η επίδικη απόφαση ελήφθη μετά από διαβουλεύσεις «με ομάδα εμπειρογνομόνων που απαρτιζόταν από αντιπροσώπους όλων των κρατών μελών». Στην επίδικη απόφαση η Επιτροπή εκθέτει κατ' αρχάς ότι το Βασίλειο των Κάτω Χωρών της ζήτησε να αποφανθεί επί της επίμαχης αιτήσεως επιστροφής και ότι παρέλαβε την αίτηση αυτή στις 14 Οκτωβρίου 1996. Στη συνέχεια η Επιτροπή δηλώνει ότι ο προτιμησιακός δασμός δεν μπορούσε να εφαρμοστεί επί της επίμαχης εισαγωγής, για τον λόγο ότι «τα επίμαχα εμπορεύματα μεταφέρθηκαν μέσω Τουρκίας» και ότι, «αφού η μεταφορά των εμπορευμάτων μέσω της χώρας αυτής δεν δικαιολογούνταν ούτε από γεωγραφικούς λόγους ούτε από λόγους αναγόμενους αποκλειστικά στις απαιτήσεις της μεταφοράς, υπό την έννοια του άρθρου 75, παράγραφος 1, του [εκτελεστικού] κανονισμού, η εισαγωγή δεν μπορούσε να υπαχθεί στο προτιμησιακό καθεστώς». Τέλος, η Επιτροπή προσθέτει ότι η ορθότητα του συμπεράσματός της δεν αναιρείται από το γεγονός ότι λίγο μετά την εισαγωγή των επίμαχων οχημάτων στις Κάτω Χώρες άρχισε να ισχύει ο κανονισμός 3254/94, καθόσον ο κανονισμός αυτός δεν έχει αναδρομική ισχύ.
- 24 Με έγγραφο της 9ης Απριλίου 1997, η Επιτροπή ανακοίνωσε την επίδικη απόφαση στη μόνιμη αντιπροσωπεία του Βασιλείου των Κάτω Χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Κατόπιν της αποφάσεως της Επιτροπής ο επιθεωρητής τελωνείων του Ρόττερνταμ απέρριψε, με απόφαση της 28ης Απριλίου 1997, την αίτηση της Kia Motors Nederland. Στην απόφαση αυτή είχε επισυναφθεί αντίγραφο της αποφάσεως της Επιτροπής.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 25 Κατόπιν των ανωτέρω οι προσφεύγουσες άσκησαν την παρούσα προσφυγή με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 27 Ιουνίου 1997.

26 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Οι διάδικοι αγόρευαν και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη δημόσια συνεδρίαση της 12ης Μαΐου 1998.

27 Οι προσφεύγουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο:

- να ακυρώσει την επίδικη απόφαση,
- να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

28 Η καθής ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την προσφυγή,
- να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

29 Πρός στήριξη της προσφυγής τους, οι προσφεύγουσες προβάλλουν τέσσερις λόγους ακυρώσεως. Ο πρώτος λόγος αφορά την παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης. Ο δεύτερος λόγος αφορά την παράβαση του άρθρου 75 του εκτελεστικού κανονισμού. Ο τρίτος αφορά την παράβαση του άρθρου 76 του εκτελεστικού κανονισμού. Ο τέταρτος λόγος αφορά την παράβαση του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά την παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 30 Οι προσφεύγουσες εκθέτουν ότι η επίδικη απόφαση στηρίζεται απλώς στον ισχυρισμό ότι δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις του άρθρου 75 του εκτελεστικού κανονισμού. Η Επιτροπή δηλαδή παρέλειψε να ερευνήσει, λαμβάνοντας κυρίως υπόψη τα δικαιολογητικά έγγραφα που είχαν επισυναφθεί στην αίτηση επιστροφής, κατά πόσον συνέτρεχαν ειδικές περιστάσεις που μπορούσαν να δικαιολογήσουν την επιστροφή. Επ' αυτού οι προσφεύγουσες υπενθυμίζουν ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η Επιτροπή οφείλει να αναφέρει σε κάθε περίπτωση αν συντρέχουν τέτοιες περιστάσεις και να αιτιολογεί συναφώς την απόφασή της (απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Νοεμβρίου 1984, 98/83 και 230/83, Van Gend & Loos κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 3763).
- 31 Κατά την καθής, η επίδικη απόφαση ανταποκρίνεται στην υποχρέωση αιτιολογήσεως, όπως έχει διαμορφωθεί η υποχρέωση αυτή από τη νομολογία. Συγκεκριμένα, η καθής ισχυρίζεται ότι παρέθεσε όλα τα πραγματικά και νομικά στοιχεία στα οποία στηρίξε την εκτίμησή της. Ειδικότερα, στην απόφαση αναφέρεται ότι τα επίμαχα εμπορεύματα δεν είχαν «μεταφερθεί απευθείας», υπό την έννοια του άρθρου 75 του εκτελεστικού κανονισμού, διότι είχαν μεταφερθεί μέσω Τουρκίας, χωρίς αυτό να δικαιολογείται από γεωγραφικούς λόγους ή λόγους αναγόμενους στις απαιτήσεις της μεταφοράς αυτής. Η καθής φρονεί ότι, υπό τις περιστάσεις αυτές, οι προσφεύγουσες έλαβαν γνώση του σκεπτικού της αποφάσεως και τους δόθηκε η δυνατότητα να υπερασπίσουν τα δικαιώματά τους.
- 32 Στη συνέχεια η καθής τονίζει ότι η επίδικη απόφαση αποτελεί πλήρη απάντηση στην αίτηση επιστροφής, η οποία είχε διατυπωθεί από τον Διευθυντή Τελωνείων του Ρόττερταμ. Ειδικότερα, η καθής παρατηρεί ότι η περιλαμβανόμενη στην αίτηση αυτή επιχειρηματολογία αφορούσε την εφαρμογή από τις ολλανδικές τελωνειακές αρχές του άρθρου 75 του εκτελεστικού κανονισμού.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 33 Το Πρωτοδικείο τονίζει εκ προοιμίου ότι το άρθρο 239 του τελωνειακού κώδικα αποτελεί «γενική ρήτρα επιεικειάς», υπό την έννοια της νομολογίας που αφορούσε την προϊσχύουσα αντίστοιχη διάταξη, το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1430/79 του Συμβουλίου της 2ας Ιουλίου 1979, περί της επιστροφής ως αχρεωστήτως εισπραχθέντων ή της διαγραφής χρέους εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/029, σ. 73, στο εξής: κανονισμός 1430/79), όπως είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 1, παράγραφος 6, του κανονισμού (ΕΟΚ) 3069/86, του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 1986, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1430/79 περί της επιστροφής ως αχρεωστήτως εισπραχθέντων ή της διαγραφής χρέους των εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών (ΕΕ L 286, σ. 1), το οποίο όριζε τα εξής: «Η επιστροφή ή η διαγραφή εισαγωγικών δασμών είναι δυνατή σε ειδικές περιπτώσεις, εκτός από εκείνες που αναφέρονται στα μέρη Α έως Δ, οι οποίες προκύπτουν από περιστάσεις κατά τις οποίες δεν υπήρξε ούτε προφανής αμέλεια ούτε δόλος εκ μέρους του ενδιαφερομένου» (βλ., όσον αφορά τη νομολογία αυτή, την απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Μαρτίου 1987, 58/86, *Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons*, Συλλογή 1988, σ. 1525, σκέψη 22, και, ως τελευταία απόφαση, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 19ης Φεβρουαρίου 1998, T-42/96, *Eyckeler και Malt κατά Επιτροπής*, που δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 132). Η ομοιότητα μεταξύ του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα και του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79 προκύπτει κυρίως από το γεγονός ότι η διάταξη αυτή καλύπτει «περιπτώσεις διαφορετικές από εκείνες που αναφέρονται στα άρθρα 236, 237 και 238 [του τελωνειακού κώδικα]», δηλαδή τις περιπτώσεις που, κατά το άρθρο 905 του εκτελεστικού κανονισμού, πρέπει να θεωρηθούν ως «ειδικές καταστάσεις». Εξάλλου, οι διάδικοι στην παρούσα δίκη υποστηρίζουν ότι στο άρθρο 239 του τελωνειακού κώδικα πρέπει να δοθεί η ίδια ερμηνεία όπως και στο άρθρο 13 του κανονισμού 1430/79.
- 34 Πρέπει να υπενθυμιστεί στη συνέχεια ότι, κατά πάγια νομολογία, από την κατά το άρθρο 190 της Συνθήκης αιτιολογία πρέπει να προκύπτει κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική του κοινοτικού οργάνου που έχει εκδώσει την προσβαλλόμενη πράξη, ώστε οι μεν ενδιαφερόμενοι να γνωρίζουν τους λόγους για τους οποίους θεσπίστηκε το μέτρο, ο δε κοινοτικός δικαστής να μπορεί να ασκήσει τον έλεγχό του. Εξάλλου, από τη νομολογία αυτή προκύπτει ότι η αιτιολογία δεν απαιτείται να διασαφηνίζει όλα τα πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα αν η αιτιολογία μιας πράξεως ικανοποιεί τις απαιτήσεις του άρθρου 190 της Συνθήκης πρέπει να εκτιμάται όχι μόνο βάσει της διατυπώσεώς της, αλλά και των συμφραζομένων, καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Φεβρουαρίου 1996, C-56/93, *Βέλγιο κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1996, σ. I-723, σκέψη 86, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Απριλίου 1998, T-214/95, *Vlaams Gewest κατά Επιτροπής*, που δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή, σκέψεις 62 και 63).

- 35 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι από το σύνολο των νομικών κανόνων που διέπουν την επιστροφή των εισαγωγικών δασμών (βλ. ανωτέρω τις σκέψεις 1 έως 13) μόνο το άρθρο 905 απονέμει στην Επιτροπή αρμόδιότητα λήψεως αποφάσεων. Η τελευταία αυτή διάταξη την εξουσιοδοτεί να λαμβάνει θέση επί των αιτήσεων επιστροφής που υποβάλλονται δυνάμει του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα και της διαβιβάζονται από τις εθνικές τελωνειακές αρχές. Όπως έχει διαπιστώσει το Δικαστήριο στο πλαίσιο προσφυγών που είχαν ασκηθεί βάσει του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79, η Επιτροπή οφείλει να αναφέρει, σε σχέση με κάθε αίτηση επιστροφής που της υποβάλλεται, αν συντρέχουν ιδιαίτερες περιστάσεις υπό την έννοια της εν λόγω διατάξεως και να αιτιολογεί συναφώς την απόφασή της (προπαρατεθείσα απόφαση Van Gend & Loos κατά Επιτροπής, σκέψη 18).
- 36 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή θεώρησε ότι η συγκεκριμένη κατάσταση δεν προέκυπτε από ιδιαίτερες περιστάσεις, χωρίς να παραθέσει τους λόγους για τους οποίους κατέληξε στο συμπέρασμα αυτό. Συγκεκριμένα, με την επίδικη απόφαση, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η επίμαχη εισαγωγή δεν πληρούσε την προβλεπόμενη στο άρθρο 75 του εκτελεστικού κανονισμού προϋπόθεση σχετικά με την απευθείας μεταφορά και ότι, κατά συνέπεια, η αίτηση επιστροφής δεν ήταν βάσιμη. Όπως όμως τόνισε η ίδια η καθής με τα γραπτά υπομνήματά της, οι αιτήσεις που διαβιβάζονται στην Επιτροπή βάσει των άρθρων 239 του τελωνειακού κώδικα και 905 του εκτελεστικού κανονισμού δεν αφορούν το ζήτημα αν οι εθνικές τελωνειακές αρχές εφαρμόσαν ορθά τις διατάξεις του ουσιαστικού τελωνειακού δικαίου, όπως είναι το άρθρο 75 του εκτελεστικού κανονισμού. Το ζήτημα αυτό εμπίπτει, σύμφωνα με το άρθρο 236 του τελωνειακού κώδικα, στην αποκλειστική αρμοδιότητα των εθνικών τελωνειακών αρχών, οι αποφάσεις των οποίων προσβάλλονται ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων βάσει του άρθρου 243 του τελωνειακού κώδικα, τα δε εθνικά δικαστήρια μπορούν να υποβάλουν το ζήτημα στην κρίση του Δικαστηρίου κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης.
- 37 Η καθής, όταν ερωτήθηκε κατά την προφορική διαδικασία αν, ανεξάρτητα από την εκ μέρους των προσφευγουσών μη τήρηση των τεχνικών προϋποθέσεων του άρθρου 75 του εκτελεστικού κανονισμού, συνέτρεχαν ιδιαίτερες περιστάσεις που θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν την επιστροφή για λόγους επιείκειας και, ειδικότερα, όταν ερωτήθηκε σχετικά με την απάντηση που είχε δώσει στο ερώτημα αυτό με την επίδικη απόφαση, παρέπεμψε στην εξής αιτιολογική σκέψη της εν λόγω αποφάσεως: «το γεγονός ότι λίγους μήνες μετά την επίμαχη εισαγωγή της 18ης Ιουλίου 1994 άρχισαν να ισχύουν οι ελαστικότερες διατάξεις του κανονισμού (ΕΟΚ) 3254/94, ο οποίος τροποποίησε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2454/93, δεν μπορεί να δημιουργήσει κατάσταση παρόμοια με αυτή την οποία

αφορά το άρθρο 239 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92, διότι οι διατάξεις αυτές αποτελούν απλώς την απόρροια μιας νέας εμπορικής πολιτικής της Κοινότητας έναντι των χωρών υπέρ των οποίων ισχύει το σύστημα των γενικευμένων προτιμήσεων. Δεδομένου ότι η νέα αυτή εμπορική πολιτική δεν έχει καμία αναδρομική ισχύ, δεν επηρεάζεται η πολιτική που ακολουθούσαν προηγουμένως οι κοινοτικές αρχές μέχρι την έναρξη ισχύος των ανωτέρω διατάξεων». Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η Επιτροπή, με την αιτιολογική αυτή σκέψη, ήθελε απλώς να τονίσει ότι για την επίμαχη εισαγωγή ίσχυαν, παρά τη μεταγενέστερη έναρξη ισχύος λιγότερο αυστηρών κριτηρίων (όσον αφορά τα κριτήρια αυτά, βλ. ανωτέρω τη σκέψη 6), οι τεχνικές προϋποθέσεις του άρθρου 75 του εκτελεστικού κανονισμού. Το τμήμα αυτό του αιτιολογικού της επίδικης αποφάσεως αφορά συνεπώς, όπως και όλα τα άλλα τμήματά της, το ζήτημα αν η εισαγωγή των επίμαχων οχημάτων στις Κάτω Χώρες ανταποκρινόταν στην προϋπόθεση της «απευθείας μεταφοράς». Υπενθυμίζεται ότι το ζήτημα αυτό δεν διέπεται από το άρθρο 239 του τελωνειακού κώδικα.

38 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή, με το αιτιολογικό της επίδικης αποφάσεως, εξήγησε ουσιαστικά για ποιο λόγο θεωρούσε ότι οι εισαγωγικοί δασμοί τους οποίους είχαν επιβάλει στις προσφεύγουσες οι ολλανδικές τελωνειακές αρχές οφείλονταν πράγματι νομίμως, ενώ το διατακτικό της εν λόγω αποφάσεως, με το οποίο απορρίφθηκε η αίτηση που είχε υποβληθεί βάσει του άρθρου 239 του τελωνειακού κώδικα, δίδει απάντηση στο ερώτημα αν το γεγονός ότι τα οχήματα είχαν τεθεί υπό τελωνειακή επιτήρηση στην Τουρκία και επομένως εξακολουθούσαν να είναι κορεατικής καταγωγής κατά τον χρόνο της εισαγωγής τους στις Κάτω Χώρες επέτρεπε, δυνάμει της γενικής ρήτρας επιείκειας, την απαλλαγή των προσφευγουσών από την καταβολή των δασμών, οι οποίοι οφείλονταν νομίμως σύμφωνα με τις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις τεχνικού χαρακτήρα (βλ. συναφώς την απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Μαρτίου 1987, 244/85 και 245/85, *Cerealmangimi και Italgrani* κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 1303, σκέψη 11). Κατά συνέπεια, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι, αν ληφθεί υπόψη το σύνολο των νομικών κανόνων που διέπουν τον οικείο τομέα, η Επιτροπή δεν αιτιολόγησε την απόφασή της.

39 Η ορθότητα του συμπεράσματος αυτού δεν αναιρείται από το επιχείρημα της καθής ότι η επίδικη απόφαση είναι επαρκώς αιτιολογημένη, καθόσον η επιχειρηματολογία που αναπτύσσεται με την αίτηση επιστροφής αφορούσε και αυτή το άρθρο 75 του εκτελεστικού κανονισμού. Συναφώς επιβάλλεται να υπενθυμιστεί ότι οι αιτιολογίες μιας αποφάσεως πρέπει να δίδουν πάντοτε στον κοινοτικό δικαστή τη δυνατότητα να ελέγχει τη νομιμότητα της εν λόγω αποφάσεως. Εν προκειμένω δεν πληρούται η προϋπόθεση αυτή. Συγκεκριμένα, ο συλλογισμός επί του οποίου η Επιτροπή στήριξε την απόφασή της περί απορρίψεως της

αιτήσεως επιστροφής δεν μπορεί να ελεγχθεί από το Πρωτοδικείο. Η ίδια η καθής τόνισε κατά την έγγραφη διαδικασία ότι δεν απόκειται στο Πρωτοδικείο να αποφαινεται επί των ζητημάτων που ανακύπτουν σε σχέση με την απαίτηση «απευθείας μεταφοράς», δεδομένου ότι οι αποφάσεις περί ερμηνείας και εφαρμογής του άρθρου 75 του εκτελεστικού κανονισμού υπόκεινται στα ένδικα μέσα και βοηθήματα που προβλέπονται από τα εθνικά δίκαια.

- 40 Από όλα τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο λόγος ακυρώσεως που αφορά την παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης είναι βάσιμος. Κατά συνέπεια, επιβάλλεται η ακύρωση της επίδικης αποφάσεως, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστούν οι λοιποί λόγοι ακυρώσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 41 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ηττήθηκε και οι προσφεύγουσες είχαν ζητήσει την καταδίκη της στα δικαστικά έξοδα, η Επιτροπή πρέπει να καταδικαστεί στα έξοδα αυτά.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Ακυρώνει την απόφαση της Επιτροπής της 8ης Απριλίου 1997, αποδέκτης της οποίας ήταν το Βασίλειο των Κάτω Χωρών και η οποία αφορούσε αίτηση επιστροφής εισαγωγικών δασμών.**

2) Καταδικάζει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

Tiili

Briët

Potocki

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 16 Ιουλίου 1998.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Η Πρόεδρος

V. Tiili